

enciclopedică, București, pag. 41;

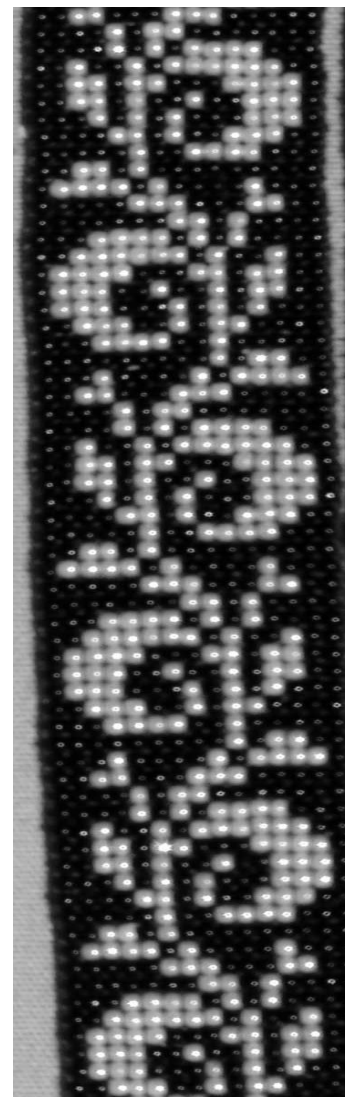
11. James Frazer, *Creanga de aur*, Ed. Minerva, București, 1980, pag. 170-171;
12. Ibidem, pag. 312;
13. Petru Caraman, *Descolindatul în sud-estul Europei*, în *Anuarul de folclor*, vol. VI, Cluj-Napoca, 1981, pag. 90;
14. Petru Caraman, *Colindatul la români, slavi și alte popoare*, București, Ed. Minerva, p. 542;
15. Dumitru Pop, *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1989, pag. 45;
16. Ibidem, pag. 46;
17. C. Rădulescu-Codin, *Sărbătorile poporului*, București, 1909, pag. 13;
18. Ibidem, James Frazer, vol. II, pag. 192, vol. IV, pag. 96-195;
19. A.F.C., -1053;
20. Ibidem, C. Rădulescu-Codin, pag. 14;
21. A.F.C. 886, Lespezi, jud. Bacău;
22. A.F.C. 915, Tețcani, jud. Roman;
23. Ibidem, Dumitru Pop, pag. 122-123;
24. A.F.C. 1249;
25. Ovidiu Suci, *Nuntă codrească*, Lucrare de licență, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj, Facultatea de Filologie, 1974, p.31-35;
26. Simion Florea Marian, *Sărbătorile la români*, Ed. Fundației Culturale Române, București, pag. 153;
27. A.F.C., 420;
28. A.F.C., 520;
29. A.F.C., 560;
30. A.F.C., 597, variantă din Românești, jud. Neamț;
31. A.E.C., 380, variantă din Dumbrăveni, jud. Suceava;
32. A.E.C., 380, Dumbrăveni, jud. Suceava;
33. A.F.C., 427;
34. Ibidem, Dumitru Pop, pag. 89;
35. Arhiva Facultății de Filologie, Cluj, Nr. 11718;
36. Ibidem, Ovidiu Suci, pag. 31-35;
37. A.F.C., 579;
38. O variantă culeasă de Valer Butură din Sălciua de Jos;
39. A.F.C., - 358, Zlătărei, jud. Vâlcea;

NOI APARIȚII EDITORIALE

Prof. ȘTEFAN MARIȘ

O carte a identității chiorene

La nivelul țării portul popular este caracterizat de o mare bogăție și diversitate de tipuri zonale, determinate de condițiile politice, economice și culturale diferite, dar și de specificul geografic ce a impus practicarea anumitor ocupații. În timp s-au încheșat diferite tipuri de îmbrăcăminte, în conexiune directă cu anumite zone și care erau, de fapt, o adevărată „rezultantă” a condițiilor de viață specifice acelor locuri ce alcătuiau, în Evul Mediu, așa numitele „țări”: Țara Făgărașului, Țara Loviștei iar aici, în nord, Țara Oașului, Țara Maramureșului sau Țara Chioarului. Dintre aceste arii geografice, creionate în condițiile sociale și economice din Epoca Medievală, s-au sedimentat zonele etnografice care se singularizează printr-o puternică unitate și continuitate etnoculturală. În Chioar, ca de altfel în orice altă parte a țării, costumele populare (împreună cu limba și tradițiile) prezintă o coordonată esențială a specificului național, care în timp, a structurat definitiv coeziunea etnică și a marcat inconfundabil

Cuțitu în inimă băga-mi-l-or
 Sângele bea-mi-l-or
 Zi de moarte pune-mi-or
 Maica Sfântă Precistă zice:
 Ho,ho ho, eu vă opresc
 Cu sorocul meu
 Și-al lui Dumnezeu
 Mereți la Dunărea mare
 Acolo-i peștele mare
 Cuțitu în inimă băgați-i-l
 Sângele beți-i,
 Carnea mâncați-i
 Zi de moarte puneți-i
 Și să rămâie mândru și
 frumos
 Cum l-o lăsat Domnul
 Cristos.

(inf. Terezia Sava)

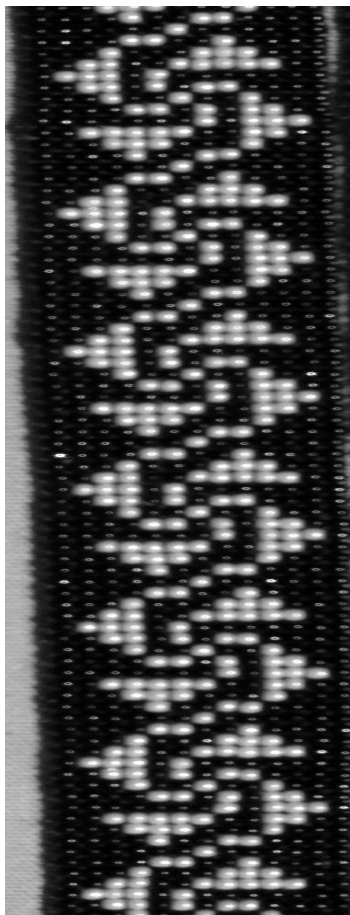
A. 131**De plâns rău**

Mama munților
 Mama pădurilor
 Eu te strig, tu să-mi răspunzi
 Eu îți dau, tu să-mi dai
 Eu îți dau plânsul copilului
 meu
 Tu să-mi dai hodina ta
 Să doarmă ca lemnul,
 Să tacă ca ulmu,
 Cum dorm păsările la tine
 Așa să doarmă copilul la
 mine.

(inf. Terezia Sava)

A. 132**De spăriet**

Un spăriet, doi spărieți
 Trei spărieți, patru spărieți
 Cinci spărieți, șase spărieți

spiritualitatea poporului român. În definierea, singularizarea unei etnii portul tradițional devine blazonul său de noblete, certificatul său de naștere, impunând o individualizare certă a grupului uman respectiv. Se constituie, în același timp, ca un semn distinctiv al apartenenței la un anumit areal cultural pe care îl marchează și îl definește, transformându-se într-un puternic vector de cristalizare a specificului național, de întărire a coordonatelor spirituale specifice unui popor. Din această perspectivă nu putem decât să salutăm și să subliniem importanța studiului Doamnei Janeta Ciocan, muzeograf-expert la Muzeul Județean de Etnografie Baia Mare, cu atât mai mult cu cât lucrarea domniei sale vine să suplinească un vid, aproape, al cercetării etnografice pe acest segment. Trebuie să amintim, totuși, două apariții care tratează acest subiect: în primul rând foarte cunoscuta lucrare (din 1983, apărută la Centrul Creației Populare Baia Mare) „Graiul, etnografia și folclorul Zonei Chioarului“ sub coordonarea lui I. Chiș-Șter și Gh. Pop, unde descrierea portului chiocean se rezumă la prezentarea satelor considerate reprezentative (și conservatoare din punct de vedere etnografic) pentru acest ținut. În al doilea rând un alt volum „Ornamentele și croiul costumului popular din județul Maramureș“ (1984) în care autorul, Ortansa Dogaru, alocă analizei specificului portului tradițional din Zona Chioar aproximativ treizeci de pagini (inclusiv ilustrațiile). Într-o altă lucrare, ceva mai veche (din 1965), cu titlul „Portul popular din Regiunea Maramureș“ autorul, Tancred Bănățeanu, se oprește doar la zonele Oaș, Maramureș, Lăpuș, fără să abordeze subiectul relativ la ținutul Chioarului. Se pare că urma să apară un al doilea volum dar, din păcate, acesta nu a mai văzut lumina tiparului. În ceea ce privește lucrarea de față, apărută la Ed. Ethnologica în această toamnă, este importantă atât pentru bogăția informațiilor conținute dar, mai ales, din perspectiva elementului de noutate al analizei metamorfozelor induse, de-a lungul timpului, motivelor decorative folosite în portul tradițional chiocean. Portul popular din acest ținut (alături de alte produse ale artei populare) se înscrie ca un reper estetic distinct în complexa moștenire culturală a Maramureșului, constituindu-se într-o dovadă peremptorie a geniului creator al țaranului român. În concluzie, Portul popular din Țara Chioarului este un volum apărut oportun, necesar, bine întocmit și care califică (dacă mai era nevoie) un pasionat și harnic cercetător al culturii populare din nordul țării.

Prof. ȘTEFAN MARIȘ

O lucrare de referință pentru etnologia românească

Volumul Deliei Suiogan „**Forme de interacțiune între cult și popular**“ (Ed. Ethnologica, 2006) se înscrie în sfera de preocupări ale autoarei subsumate diferitelor demersuri implicate de activitatea didactică. Aceasta nu înseamnă că lucrarea de față are o adresabilitate restrânsă, vizând doar studenții. Dimpotrivă, cred că această nouă carte a domniei sale se constituie într-un excelent instrument de lucru și pentru cercetătorii din domeniu, pentru profesorii și specialiștii interesați de mult discutata problemă a relației dintre cult și popular. Elementul de noutate, care dă consistență acestui volum, este dat de formula interesantă a aplicațiilor extinse pe mai multe planuri (cinci la număr), între care se pot stabili legături și corespondențe surprinzătoare. În primul rând se analizează relația dintre poezia populară și poezia cultă punându-se accentul pe ideea că elementele folclorice nu trebuie privite doar ca simple „izvoare“ pentru literatura cultă, că ele apar în ipostaza modelelor, a arhetipurilor ce se structurează, se resemnifică transformându-se în simboluri. În același timp se abordează antinomia relației cult-popular plecând de la

Nu scula câinele care doarme.